

Robert Lou

Vučje
more

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Robert Low

THE WOLF SEA

Copyright © Robert Low 2008

Translation Copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

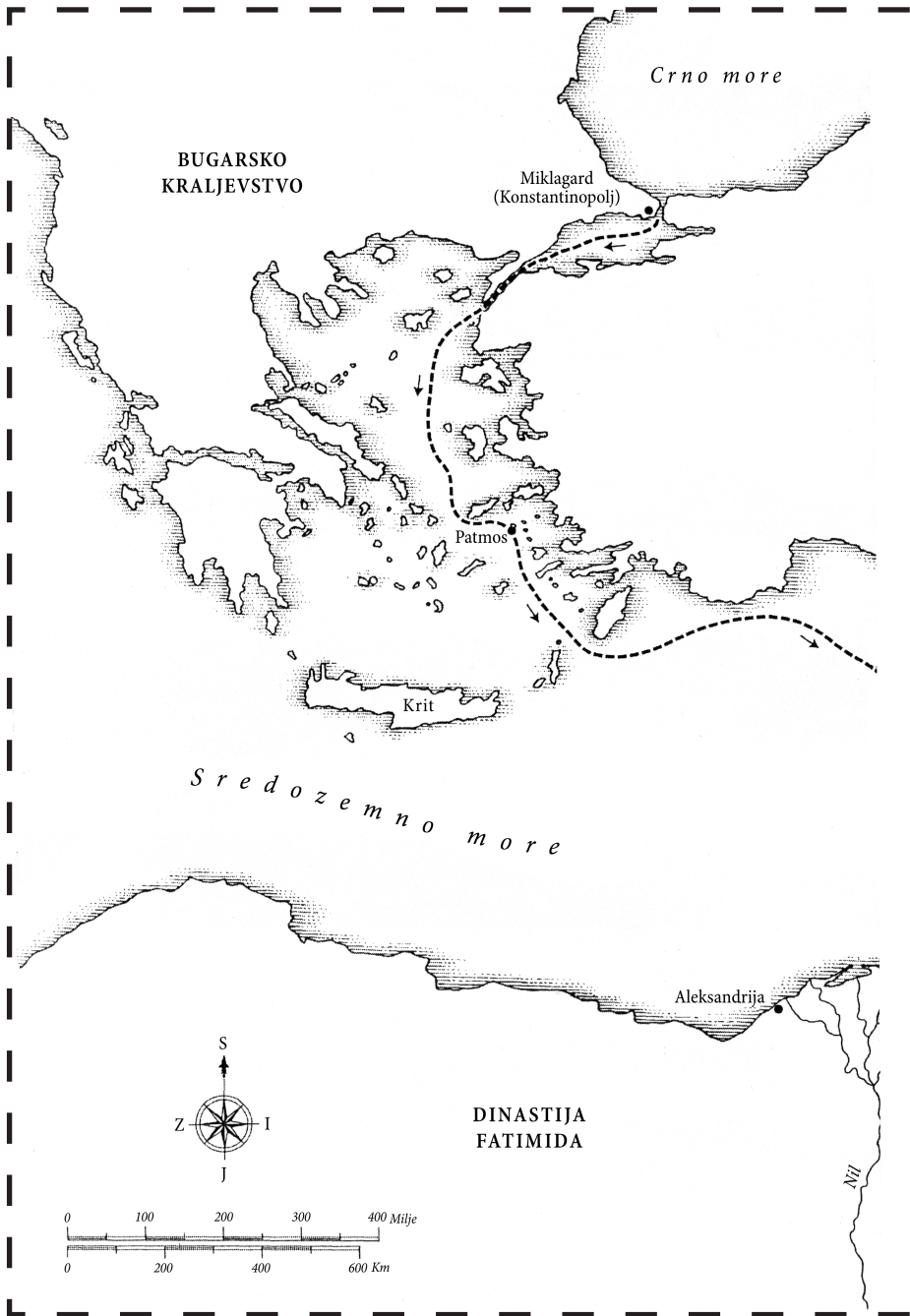

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Luisu i Harisu, mojim ostrvima u uzburkanom moru.
Nadam se da će jednog dana uživati u onome
što je deda stvorio za njih.*

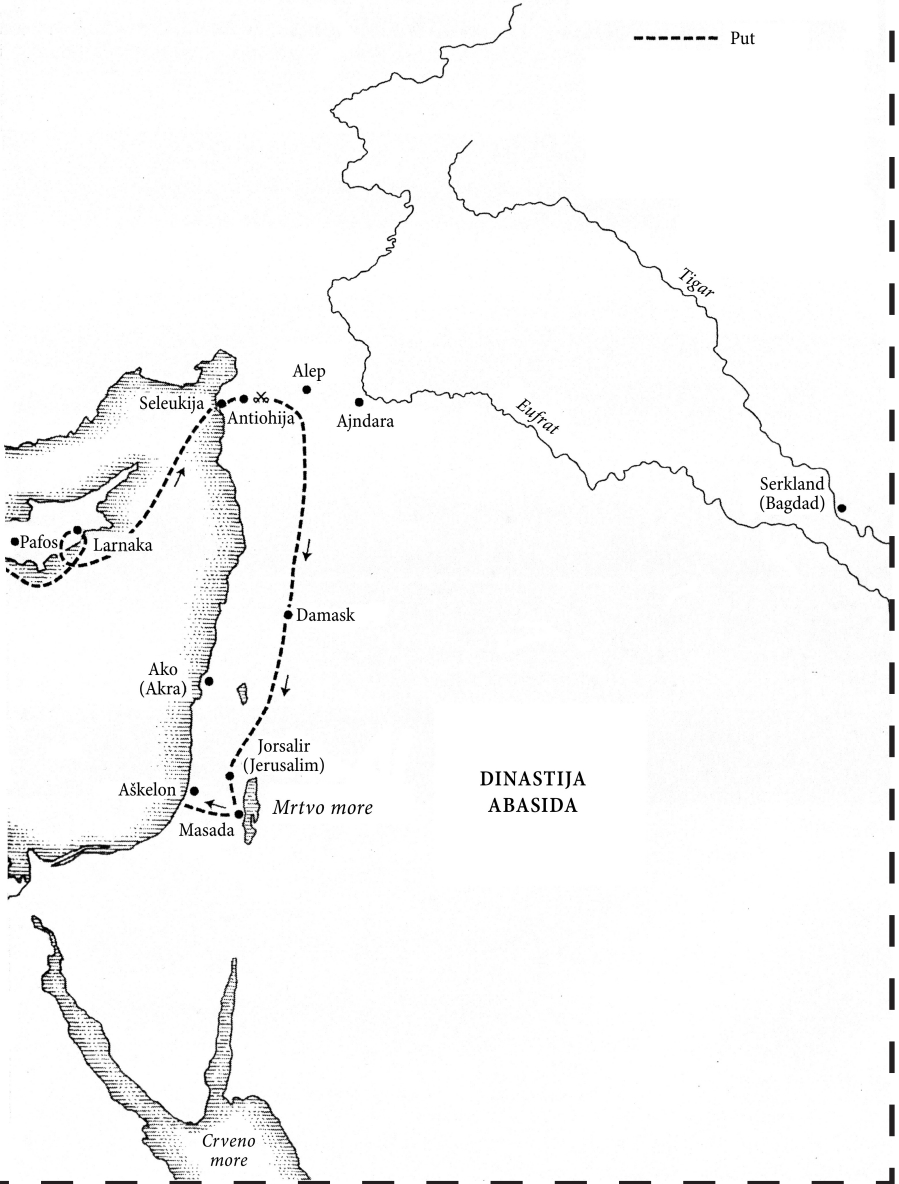

Crno more

KLETVENICI

Putovanje vučjim morem

----- Put

DINASTIJA
ABASIDA

Crveno
more

JEDAN

MIKLAGARD, Veliki grad, 965. godine

Pogled mu sevnu ka zavežljaju u mojoj ruci, pa se zaustavi na mojim razjapljenim ustima kao muva kad sleti na krv. Oči mu behu mutne poput kremenca, i ružno mi se kezio kroz zmijoliko uvijene brkove; udarcem sam ga samo iznervirao.

„To ti je bilo vrlo glupo“, zareža on na lošem grčkom i krenu uličicom ka meni, pa odnekud ispod ogrtača poteže saks veličine moje podlaktice.

Podigao sam sablju umotanu tkaninom, zamahnuo i istog trena mu razotkrio koliko mi je oružje nezgrapno. On se iskezi; ustuknuh, klizajući se kroz crno trulo đubre i priželjkujući da sam naprosto otišao svojim putem umesto da se uopšte obazirem na njega.

Onako hitar, brzo i nisko je palacao sečivom ka meni, ali ja sam mu motrio noge, ne oči, i tako ga ošinio zavežljajem da je naleteo bokom na zid. Potom sam silno zamahnuo iz ramena, ali promaših. Umotani mač je prosekao kroz tkaninu i uz varnice tresnuo o zid.

Pod kišom cigle i maltera uspaničio se jer sam ga pro-
mašio za dlaku, a i zato što je sada u igri bila oštrica. Videlo
mu se u očima.

„Nisi ovo očekivao, a?“, čikao sam ga dok smo poigrali
s noge na nogu i uzajamno se odmeravali. „Znaš šta – reci
mi zašto me pratiš po celom Miklagardu i pustiću te.“

Zaprepašćeno je trepnuo, pa se tiho zacerekao poput vuka
kad naiđe na ćopavo pile. „Ti ćeš pustiti mene? Mislim da
ne shvataš s kim imaš posla, *svina fret**. Falsterac sam i neću
trpeti takve uvrede od nekog tamo dečaka.“

Dakle, oštroumno sam pogodio da je Danac, pomislih.
Šteta što nisam bio tako oštroman u proceni mogu li da ga
pobedim. Stopala mu se pokrenuše, a to sam čekao, i kad je
zavitlao saksom, dočekao sam ga rasećenim zavežljajem i
lecnuo se od udarca. Iskrenuo sam ručni zglob kako bih mu
upetljao sečivo u tkaninu i malo je falilo da mu istrgnem saks
iz ruke. Ipak, bio je preiskusan za tako nešto, a moj umotani
mač isuviše nezgrapan.

Što je još gore – evo i sad se preznojavam od stida – nje-
gov brodski sadrug privukao mi se s leđa i izbio mi vazduh
laktom, te tresnuh o skoreno đubre u uličici. Onda mi je
iz uzdrhtalih ruku izvukao mač ušuškan u vunu, lako kao
kad mazneš jaje iz gnezda, i ja nejasno shvatih da su to sve
vreme i hteli. Borio sam se za dah i previše rigao da bih
preduzeo ma šta.

„Vreme je da prionemo na vesla“, zarezha onaj kog nisam
video i začuh šljapkanje nogu po uličnoj stroci.

Bio sam siguran da im ubistvo nije u planu, ali onaj Fal-
sterac beše zakrvavio očima, a u moje je lila kiša i maglila mi
svet. Zidovi u uličici uzdizali su se poput litica i uokvirivali

---

* Pojmovnik se nalazi na kraju knjige. (Prim. prev.)

---

komadić ravnodušnog sivog neba; tada mi je prošlo kroz glavu kako mi je to poslednji prizor u životu.

Nisam želeo da umrem u nekom štrokavom sokaku Velikog grada dok mi u oči bije kiša. Naročito ne ovo poslednje, jer sada mi se u mislima ukaza slika onog prvog čoveka – dečaka – kog sam ubio, opruženog na vresištu, beskrvnog lica i otvorenih, preneraženih očiju, u kojima su se skupile barice kišnice.

Falsterac se nadnosio nad mene teško dišući, saksa okrenutog naniže, uperenog tako da mi se zarije pravo pod opasač; kiša se nekako sedefasto maglila na nagrizenom čeliku i bezbrižno klizila ivicom...

Kiša, kaže Sigvat, može svašta da ti ispriča o nekom mestu – ako umeš da je rastumačiš. Kiša u norveškoj borovoj šumi dovoljno je čista za pranje kose, ali u zaista starom gradu kaplje sa streha zaprljana vekovnom ogavštinom, crna kao katran, gruba poput psovke.

Miklagard, Veliki grad, bio je drevan; bare i oluci siktali su mu i šištali kao zla guja. Nešto je razjedalo čak i more – dizalo se u laganim, debelim talasima, crnim, glatkim i masnim, svetlucavim od prljave pene i zagušeno naplavinama.

Nisam ni želeo da budem u ovom gradu, a razrogačeno divljenje davno mi beše izbledelo. Preostali kletvenici, koji su preživeli stepu Travnatog mora, dobatrgali su se iz razorenog sna o Atilinoj riznici srebra i nasukali se ovde, nakon što smo ubedili nekog grčkog kapetana da nas primi. Od tada, moj veličanstveni plan bio je da utovaramo i istovaramo teret na dokovima, prištedimo ono malo odistinskog novca što smo imali i čekamo ostale kletvenike da pristignu iz dalekog

Holmgarda i pridruže nam se, pa da obrazujemo posadu koju vredi unajmiti i za nešto bolje.

Na kraju puta, daleki poput bledog obzorja, ležali su brod i prilika da se vratimo po sve ono srebro; kad je zima opsela Miklagard i potopila Pupak sveta u jad i bedu, grlili smo tu pomisao ne bismo li se malo zagrejali.

Ta crna kiša trebalo je da mi bude dovoljno upozorenje, ali tog dana kad su mi ukrali runski mač, bio sam mokar, ohol i ljut, jer kroz zavetrinu nakvašenih zidova Septimija Severa sve vreme me je pratio neko ko ili nije umeo to da radi ili ga je bilo baš briga hoću li ga opaziti. U svakom slučaju, to me je poprilično vređalo.

Kad je dan vedar, u Konstantinopolju se preko Roga vidi skroz do Galate. Tog dana sam svog progonitelja jedva nazirao u uglačanom bronzanom poslužavniku koji sam podigao i pretvarao se da ga razgledam kao da ću ga kupiti.

U kovanoj površini, leproznoj od kiše, krivilo se jedno lice – neki neznanac izdužene vilice, razbarušene brade, brkova koji su mu još uvek samo senčili gornju usnu, i duge, ridastosmeđe kose u malim pletenicama, nekim svezanim pozadi kako mu kosa ne bi upadala u plave oči. Moje lice. Iza njega, drhtav i izobličen, nalazio se moj progonitelj.

„Šta to gledaš, šta vidiš?“, oštro je zapitao mrzovoljni vlasnik poslužavnika i njegove celokupne rodbine izložene na izlizanom komadu tepiha, teškom od vlage, pod strehom. „Draganu, možda?“

„Da ti kažem šta ne vidim“, rekoh s najumilnijim osmehom koji sam uspeo da prizovem, „ti *glejd gaugbrojot*. Ne vidim da ću kupiti ovo.“

Otpuhnuo je i oteo mi poslužavnik, a bolesnožučkasto lice mu planu gde ga nije pokrivala naparfemisana brada. „U tom slučaju, negde drugde nameštaj kosu, *mejla*“, obrecnu

---

se on, i morao sam priznati da je odgovor dobar, pošto mi je stavio do znanja da razume nordijski i zna da sam ga nazvao krivonogim pljačkašem grobova. Zauzvrat mi je rekao da sam mala devojčica. Ovakva iskustva pokazivala su mi da su miklagardski trgovci isto onoliko britki koliko su im ponašanje i brade uglađeni.

Umiljato sam mu se osmehnuo i krupnim koracima nastao dalje. Saznao sam šta mi je trebalo: bronzani poslužavnik mi je, pored rođenog lica, pokazao istog onog čoveka kog sam već tri puta video kako me prati kroz grad.

Pitao sam se šta da radim, grlio zavežljaj s runskim mačem i žvakao *skripilitu*, tanak hleb od brašna od leblebija, krckav na vrhu, sjajan od ulja na dnu, umotan u veliko lišće i – čudo nad čudima – dobro zabiberen. Ova poslastica, koja se nikad nije sretala severnije od Novgoroda, van Velikog grada je – zbog bibera – toliko skupa da bi bilo jeftinije posuti je zlatnim prahom. Od zanosnog ukusa i hladnoće oćoravio sam i zaglupeo, pretpostavljam.

Ulica je vodila do malog trga, gde su se u ranom zimskom sumraku prozori već ugodno žuteli od svetlosti. Za ovo kratko vreme provedeno ovde, prestali su da me čude prizori poput kuće povrh druge kuće, i sada se usredsredih samo na progonitelja. Zastao sam pokraj oštračevog škriputavog točka i osvrnuo se; čovek je još bio tu.

Bio je Severnjak, to sigurno, jer nadvisivao je ostale i – ako se izuzmu dugački, zmijoliki brkovi po suevskoj modi, u to doba omiljeni među kicošima – bio je glatko obrijan. Imao je i dugačku kosu, koju nije baš uspešno sakrio ispod kožne kape, i nosio je ogrtač, pod kojim je moglo vrebati nešto oštro.

Pošao sam dalje i mimoišao tezgu gde je neka žena prodavala brašno od leblebija i suve smokve. Pored nje, muškarac u vunenom gunju bez rukava nudio je sireve iz jedne jedine

korpe, a dve devojke, naslonjene na zid i trudeći se da ne cvokoću zubima, pokazivale su crvenomodre grudi u pokušaju da izgledaju privlačno.

Zimi je Veliki grad grozan. Za leđima mu leži Tamno more, a iza njega rusko Travnato more; na vlasti su pomrčina i prodorna vlaga. Početkom godine možda ćeš zakačiti treptaj kasnog leta, pa čak i pokoji prijatan dan, ali između poslednjih dana žetve i prvih dana slavlja Ostare, koje miklagardski sveštenici nazivaju Pashom, ne možeš računati na sunce, samo na kišu.

„Dođi da me ugriješ“, reče jedna devojka. „Ako dođeš, pokazaću ti kako da zajašeš kobilu.“

Taj trik sam već znao, pa sam pošao dalje; trudio sam se da držim onog čoveka na oku tako što sam se okretao i razmenjivao s ljudima sočne uvrede, a onda sam naleteo na nekog grebenara vune koji je išao u suprotnom smeru i navaljivao da ljudi od njega kupe punjenje za dušeke ili će im se zbog tolike nebrige bebe nasmrt smrznuti.

Ulica je, sve užurbanija, vlažno gamizala ka dokovima; iz nje su bujali sokaci, a ljudi su se samo kotili: pekari, prodavci meda i štavljene kože za remenje, kao i oni koji su nudili krzna sitnih životinja. Ova skupina gole sirotinje i prosjačkih ruku nije pripadala doteranoj miklagardskoj četvrti. Ovde su vladali bogalji i ćopavci, izrovašeni od boginja; većina, izuzev ako im se posreći, neće preživeti zimu.

U Velikom gradu već je bilo toliko hladno da mi je um otupeo, pa sam rešio da otkrijem ko je ovaj i zašto me prati.

Zato sam šmugnuo u neki sporedan sokak i digao zavežljaj s runskim mačem, pošto mi je, pored noža kojim jedem, to bilo jedino oružje. Plan mi je bio da ga u prolazu mlatnem umotanim sečivom, odvučem ga u uličicu i pretim mu ostrim krajem sve dok ne istrtla sve što zna.

Udovoljio mi je – čak je i zastao na ulazu u uličicu, pošto me više nije video, pa se pitao gde sam se denuo. Da sam ostao u senkama, otarasio bih ga se bez ikakve sumnje – ali ja sam kročio napolje i snažno ga odalamio po glavi.

Nešto je zazveketalo; on se zatetura i prodra se: „*Oskilgetin!*“, što mi je bar pokazalo da sam bio u pravu – bio je sa Severa – premda si po urlanju mogao pogoditi da to znači „kopile“ čak i ako ne znaš nordijski. Po psovci sam zaključio da je, ako ništa, prihvatio znak krsta, ako nije i dokraja kršten, jer samo se sledbenici Hrista brinu da li se dete rodilo van braka ili ne. Danac, dakle, i pripada novim preobraćenicima kralja Haralda Plavozubog. Ovo ne sluti na dobro.

Treće, otkrio sam da mu je ona kapa zapravo metalni šlem presvučen kožom i da je primila najveći deo udarca. Četvrto, shvatio sam da je iz Falstera i da sam ga razljutio.

Eto to sam saznao. Štošta mi je promaklo, ali najgori previd bio mi je njegov drugar po veslima, koji mi je prišao s leđa i ostavio me da se borim za vazduh u toj uličici, bez mača, dok biserna kiša kaplje s Falsterčevog sečiva, dignutog da me dokrajči.

„Starkadu se ovo neće dopasti“, prodahtah i krupni Danac zastade, taman koliko da shvatim kako sam u pravu i kako je on veran sledbenik mog starog neprijatelja kom smo već puštali krv. Onda sam mu naciljao u prepone i šibnuo desnom nogom, ali bio je isuviše promućuran i snažno me je pljoštice tresnuo po kolenu sečivom, koje potom uperi u mene.

Toliko mu se htelo da me ubije da je već osećao ukus moje smrti u ustima, ali obojica smo znali da me Starkad želi živog. Sigurno hoće da likuje i da mi pred nosom landara ukradenim runskim mačem – onim što je već davno nestao nekud niz uličicu. Falsterac, kome se nije tu zadržavalo, zausti da se

---

oprosti, što bi verovatno podrazumevalo izjave u stilu koliko sam sreće imao i kako će me sledećeg puta rasporeti kao prase.

Jedino, sve to je izašlo u vidu jednog „ga-ga-ga“, jer tik ispod desnog uva nekako mu se stvorio balčak noža, a sečivo mu se zarilo skroz u grlo.

Jedna ruka ga izvuče nehajno kao da vadi trn, a krv šiknu napolje uz glasno šištanje i raspršta se na sve strane; Danac se skljoka kao prazna mešina.

Zatreptao sam i pogledao naviše da vidim šta ga je to zamenilo naspram žute svetlosti fenjera s prozora u nekom drugom sokaku: krupan muškarac u kariranim irskim čakširama, tunici i grčkom ogrtaču, glave obrijane izuzev dve pletenice iznad ušiju, vezane srebrnim tračicama. Imao je dugi nož i okruglu tetovažu između očiju – *Egisjalm*, kacigu groze, runski znak od kog bi – ukoliko izgovoriš odgovarajuće reči – neprijatelji trebalo užasnuto da zažde uz vrisku. Priželjkivao sam da prekine čini, jer na mene su baš delovale.

„Čuo sam da te je nazvao uprđenom svinjom“, reče na tečnom istočnonordijskom, očiju i zuba blistavih u sumraku uličice. „Pa sam zaključio da ti ne smeri ništa dobro. A pošto si ti Orm Trgovac, čovek s posadom ali bez broda, a ja Radoslav Ščuka, koji ima brod ali ne i posadu, pomislih da meni trebaš više nego njemu.“

Uhvatio me je za ručni zglob, kao i ja njega, pa mi je pomogao da ustanem, i ja mu na goloj podlaktici opazih nekoliko belih, debelih ispupčenih ožiljaka. Posmatrao sam mrtvog Danca dok mu je Radoslav, sagnut, preturao po kesi i izvlačio nekoliko novčića; uze ih, baš kao i saks. Onda mi do mozga dopre kako bih inače mrtav ležao u uličici, i noge mi uzdrhtaše, pa sam morao da se pridržim za zid. Podigao sam glavu i video krupajliju – bez sumnje Slovena – kako saksom zaseca rođenu ruku i shvatio šta ožiljci znače.

Video je kako ga gledam i britko mi se iskezio. „Po jedan za svako ubistvo. To je znak klana iz kog sam potekao“, objasnio je, pa mi pomogao da umotam Danca u njegov ogrtač i otkotrljam ga u ulične senke. Sad sam se tresao, ali ne zato što sam se izvukao za dlaku – shvatio sam da bi Danac otišao svojim putem i ostavio me živog i prućenog u blatu – već zbog onoga što sam izgubio. Umalo se nisam rasplakao od srama.

„Ko ono bi?“, upita moj spasilac dok je previjao novi ožiljak.

Oklevao sam, ali budući da je ofarbao zid čovekovom krvlju, pomislih kako ima pravo da zna. „Ratnik-miljenik izvesnog Starkada, sledbenika kralja Haralda Plavozubog, ogrezao u želji da mi nešto ukrade.“

U službi Honijata, iznenada mi prođe kroz glavu, grčkog trgovca koji je video taj runski mač i poželeo ga za sebe. Očito je Honijat poslao Starkada i, kad čuje za ovu smrt, neće mu biti pravo. U Velikom gradu zakoni se ozbiljno shvataju, a mrtvog Danca u uličici mogli bi nekako povezati sa Starkadom, pa stoga i s Honijatom.

Dok smo proveravali vidi li nas neko, Radoslav slegnu ramenima i isceri se, a onda nehajnim korakom izađosmo iz sokaka, kao stari prijatelji koji su se zaputili u kafanu. Drhtale su mi noge, pa je ova predstava išla malo teže.

„Otac mi je uvek govorio da o čoveku svašta možeš zaključiti ako mu pogledaš neprijatelje“, reče Radoslav veselo, „dakle, za nekoga tako mladog, velik si čovek. Danski kralj Harald Plavozubi, ni manje ni više.“

„Kao i mladi ruski princ Jaropolk“, dodadoh smrknuto, da vidim kako će se postaviti, pošto je bio iz tih krajeva. Ako se izuzmu oči, razrogačene na pomen najstarijeg sina ruskog kralja, oćutao je nekoliko koraka – taman koliko da me prođe lupanje srca.

Onako uspaničen zbog onoga što sam izgubio, očajnički sam se trudio da razmišljam, ali sve vreme sam pred očima video onaj nožić kako ispod uva proviruje iz Dančevog vrata i šištavu krv, nalik na morsku penu ispod kobilice. Pored nekoga ko to može da uradi čoveku, moraš koračati oprezno.

„Šta je ukrao?“, upita Radoslav iznenada, lica svetlucavog od kiše, koja ga je pretvarala u reljefnu masku senki.

Šta je ukrao? Dobro pitanje; naposletku sam odgovorio iskreno.

„Runsku zmiju“, rekoh mu. „Potporanj neba našeg sveta.“

Doveo sam ovog Radoslava u naš hov u razrušenom skladištu na dokovima, kao što se dovodi gost koji ti je spasao život, ali nisam mu time učinio neku naročitu uslugu. Sighvat, Kvasir, Mali Eldgrim i ostali promočeni kletvenici behu se šćućurili oko mangala koji se gadno dimio, nešto su ćaskali i, kao i uvek, razgovarali o Ormovom planu da ih kao ljude vrati na more u nekom valjanom brodu.

Samo, Orm nije imao plan. Sve svoje planove iscrpao sam kad sam pre nekoliko meseci izvukao nas desetak iz razorene Atiline mogile, pa isplatio stepska plemena onim sitnicama što sam ih tokom poplave izvukao iz grobnice – i skoro se udavio u pokušaju, jer su me pune čizme umalo odvukle na dno.

Otkako su nas sve istovarili na pristanište, nisam se mogao otarasiti kletvenika. Sledili su me kao čopor pometenih pasa. Mene. Dovoljno mladog da svakome od njih budem sin, a ipak su me umesto toga nazivali jarlom i hvalisali se svakom koga sretnu da je Orm najveći mislilac s kojim su ikad popili rog piva; a ja sam razjapljenih usta blenuo okolo u samu veličinu i bogatstvo rimskog Velikog grada.

Ovde su ljudi dobijali hleb besplatno, a vreme su provodili u urlanju na trkama dvokolica i konja na hipodromu, i kao ljudi se – gore nego na vikinškom pohodu – maktljali oko svojih plavih ili zelenih miljenika, pa su nemiri širom grada bili uobičajeni.

Prošlogodišnji belezi, crni poput uglja, još obeležavaju mesto gde su protivnici Nićifora Foke, ovdašnjeg vladara, jednom raspirili nemire. Buna je propala i niko nije znao ko je potpalio sve to, iako se tu i tamo šaputalo ime Lava Balanta – ali on i neki drugi mudro su odsustvovali iz Velikog grada.

Grada uistinu crnog srca, koji pogan iz jarkova boji vranom bojom; i stoga smo znali, iako se priče o njemu uvijaju poput niti čvrsto spletenog konopca, da u Miklagardu vlada okrutnost. Krvne zavade nama su bile i te kako poznate, ali miklagardska izdajstva nismo uspevali da razumemo, baš kao ni vrištavu strast toga grada prema dvokolicama i konjima koji se jure umesto da se biju.

Na ovom novom brodu bili smo razrogačena derlad i morali smo brzo da savladamo umeće plovidbe njime. Naučili smo da ih vređa ako ih nazivamo Grcima, jer smatrali su sebe Rimljanima – jedinim odistinskim preostalim Rimljanima. Ipak, svi su govorili i pisali na grčkom i mahom su latinski znali samo malo – premda ih to nije sprečavalo da njime mute vode rođenog jezika.

Naučili smo da žive u Novom Rimu, ne u Konstantinopolju niti Miklagardu, niti u Omfalosu, Pupku sveta, niti u Velikom gradu. Saznali smo da car nije car, nego „vasilevs“. S vremena na vreme „vasilevs autokrata“.

Naučili smo da su oni civilizovani, a nas čovek ne sme ni da pusti u pristojnu kuću, jer ćemo ili pokrasti srebro ili povaliti ćerke – ili i jedno i drugo – i ostaviti prljavštinu po

podu. Sve to smo saznali, i to ne od blagonaklonih učitelja, već iz prezrivo izvijenih usana.

I robovi su prolazili bolje od nas, jer oni su hranu i krov nad glavom dobijali za džabe, dok smo mi iz dana u dan rintali kod debelog polu-Grka za neku crkavicu, s kojom nismo mogli priuštiti ni pristojnu medovinu – čak i kad bismo je našli ovde – kao ni nešto podnošljivo za kresanje. Moja rezerva Atilinog srebra bila je praktično iscrpljena, a meni još ne beše sinuo nikakav plan, i pitao sam se koliko će kletvenici ovo trpeti.

Pojedinačno i u parovima, kao kakvi napola posramljeni zaverenici, obraćali su mi se u ovom ili onom trenutku još otkako smo stigli, svi sa istim pitanjem: Šta sam ono video u Atilinoj grobnici?

Rekao sam im: Planinu od srebra potamnelog od starosti i visoki presto gde je Ejnar Crni, koji nas je sve onamo odveo, sada sedeo zanavek – najbogatiji mrtvac na svetu.

Svi su bili tamo – premda niko osim mene nije ulazio – a ipak niko nije mogao pronaći put da kao kakav brod otplovi onamo preko Travnatog mora. Znao sam da ih vuče nazad kao udica, uprkos svemu što su propatili, bez obzira na to što su gledali drugove s kojima su delili veslačke klupe kako umiru i što su i sami osetili opasne, bolesne čarolije tog mesta.

Iznad svega, poznavali su prokletstvo koje bi ih snašlo da prekrše zakletvu koju su jedni drugima dali. Ejnar ju je prekršio i svi su videli šta je iz toga proisteklo, i zato se niko nije išunjao u noć, niko nije napustio brodske drugove i podlegao srebrnom mamcu. Nisam bio siguran je li to iz straha od prokletstva ili zato što ne znaju put, ali bili su to Severnjaci. Znali su da na stepi leži planina blaga, i znali su da je prokleta. Rastrzanost između straha i žudnje za srebrom izjedala ih je danju i noću.

Gotovo svake noći, u tami tog lažnog hova, želeli su da gledaju mač, da gledaju te vijugave obline sablje koju sam svojeručno oteo iz Atiline mogile. Izradio ju je majstor kovač, patuljak melez ili zmajski princ – svakako ne ljudsko biće. Mogla je raseći čelik nakovnja na kom je iskovana i duž čitavog sečiva krasila ju je runska zmija, splet linija čije značenje niko nije uspevaio sasvim da dokuči.

Kletvenici su dolazili da se dive izvijanju čelika, njegovom sjaju – i novim runama koje sam urezao u drveni balčak. Kasno sam savladao ovu veštinu i trebala mi je pomoć, ali ove su bile stvarno jednostavne i svaki kletvenik je umeo da ih pročita, čak i oni koji su prstima pratili linije i sricali naglas.

Samo ja sam znao da označavaju put natrag do Atiline grobnice, sigurno kao pomorska mapa.

Mapa koju sam sad uspeo da izgubim.

Sve ovo mi se kovitlalo po glavi, tamno poput vode iz miklagardskih odvoda, dok sam pogrbljeno išao prema našem trošnom skladištu, vukući za sobom krupnog Slovena. Vetar je udarao u naletima i gundao, a na crnoj vodi penasti vrhovi talasa plesali su poput zvezda na noćnom nebu.

„Izgledaš kao da si se upravo probudio pored rugobe, a sinoć si legao u krevet sa zlatokosom Siv“, zareža Kvasir kad sam se uteturao i počeo da se pljeskam po komadu džaka koji sam koristio kao ogrtač i kapuljaču, ne bih li otresao kišnicu. Zdravo oko mu je blistalo, ono drugo beše belo kao mrtva riba, i bez zenice. Odmerio je krupnog Slovena i nije rekao ništa.

„Zlatokosa Torova žena ne bi njega ni pogledala“, reče jedan pevuckav glas. „Mada polovinu ovih grčkih posada sačinjavaju ljubitelji muškaraca, a oni bi. Možda nam to malo prokrči put napred, a, Orme?“

„Misliš, put otpozadi“, podsmevao se Fin Konjoglavac, raskalašno mešajući kukovima i grohotom se smejući na

sopstvenu šalu. Brat Džon ga je sasekao pogledom i Fin se ko bajagi sav pretvori u pokornost, a usput podgurnu suseda da ovaj slučajno ne propusti njegovu istančanu duhovitost.

„Pustite sad to“, nastavi brat Džon i uhvati me za lakat. „Dođi, sedi. Imamo pun kazan divnog... nečega... s povrćem koje je Sighvat maznuo, a Fin ga skuvao s golubovima. I pun tiganj beskvasnog hleba. Ima i za gosta.“

Ljudi nam napraviše mesta pored mangala i brat Džon nas odgura onamo, pa nam dade činije i hleb, i namignu nam. Radoslav je gledao u hranu; očito, paprikaš od velegradskih golubova nije mu bio najomiljenija hrana na svetu, niti je – dok je vetar šištao skladištem i raspirivao ugljevlje u mangalu – ovo bila najbolja dvorana u kojoj je ikad jeo. Ipak, cerio se i žvakao, i uopšte se držao kao da smo ga lepo ugostili. Uzeo sam činiju, ali usta su mi bila puna pepela.

Predstavio sam Radoslava. Rekao sam im zašto je došao i da se desilo ono od čega smo strahovali – runski mač je nestao. Tišina je pretila da će me smrviti; narušavalo ju je samo uzdisanje vetra, koji je premetao lokne na dopola zaraslom čelu brata Džona. U toj tišini čulo se rušenje neba našeg sveta.

Brat Džon je već bio na brodu kad smo se mi ukrcali na Tamnom moru. Grk i njegova posada mislili su da je s nama, mi smo mislili da je s njima, i niko ništa nije saznao dok se nismo iskrcali. Zbog te lokijevske smicalice brat Džon nam se odmah dopao, a posle nas je zaprepastio saopštenjem da je zapravo Hristov sveštenik.

Ne onakav kao Martin, hamaburški monah namazan svim mastima – onaj kog je trebalo da ubijem kad mi se pružila prilika. Brat Džon je bio iz Diflina, i od sasvim druge pasmine. Nije brijao glavu po sredini kao obični sveštenici, brijao ju je spređa – kad ga nije mrzelo. „Kao druidi iz davnina“, veselo je pojasnio kad smo ga pitali.

Ni mantiju nije nosio, a voleo je da pije i da kara i bije se, iako je jedva dosezao poniju do dupeta. Ovo mu je bio već drugi pokušaj da se domogne Serklanda i stigne do Hristovog svetog grada, pošto iz prve nije uspeo, a, kako je sam kazao, spasenje mu je očajnički potrebno.

Meni je očajnički trebalo isto to i nisam se nikoga usuđivao da pogledam u oči.

„Starkad“, gundao je Kvasir. „Jebem mu ja mater.“ Glava mu klonu. Ljudi su stenjali i režali i frktali, ali on je sve to savršeno sazeo, i najgori zvuk od svega bila je očajnička tišina potom.

Sighvat je prekide. „Moramo da ga povratimo“, objavi on, a Kvasir prezrivo otpuhnu na ovu istinu koja se podrazumevala sama po sebi.

„Ima da mu otkinem glavu i da mu se ispišam u vrat“, zareža Fin, a ja nisam bio baš sasvim siguran da govori o Starkadu, a ne o meni. Radoslav, sa zalogajem na pola puta do usta, zastao je sa žvakanjem i gledao je čas u jednog, čas u drugog, jer tek sad je shvatio da je zaista ukradeno nešto od vrednosti.

„Starkad“, reče Fin glasom hrapavim kao mlinski kamen. Ustao je, potegao saks i značajno me pogledao. Ostali zarezāše u znak odobravanja i njihovi sopstveni skriveni noževi sevnūše.

Očajanje se obrušilo na mene poput vukova tame. „Radi za onog Grka, Honijata“, rekoh.

„Jašta, nego šta, videli smo ga tamo“, potvrdi Sighvat, i ako postoji boja crnja od njegovog glasa u tom trenutku, bogovi još nisu našli za shodno da nam je pokažu.

Fin zatrepta jer znao je šta to znači. Honijat je imao moć i novac, pa stoga i oružanu stražu i zakon na svojoj strani. Mi smo bili Nordijci, sa svim što to sa sobom povlači u Velikom gradu. Gorko iskustvo naučilo je stanovnike Miklagarda šta tačno Nordijci rade u svojim dvoranama tokom dugih, mračnih zima – naročito oni neoženjeni, koje nema ko da

primiri. Taverne Velikog grada nisu želele nordijske gozbe s napijanjem i međusobnim ubijanjem – ili još gore, ubijanjem finog građanstva – i zato je grad doneo zakon o tome, i nazvali su ga suevskim zakonom. Ne smemo da nosimo oružje, i zbog ovog ovde koje se svetlucalo pri svetlosti vatre pohapsili bi nas. Boravak u Velikom gradu bio nam je vrlo ograničen, i ako na vreme ne nađemo brod i sami ne odemo, uskoro će nas opkoliti i šutnuti nas napolje.

Fin je podivljavao; zabačene glave i vratnih žila nabreklih kao brodski palamari, izbacio je sve to iz sebe u užasnom urliku punom osujećenog gneva, urliku koji je odjekivao i odbijao se širom skladišta, tako da su i okolni psi počeli da mu odgovaraju. Ipak, čak i on je znao da ne bi na dobro izašlo kad bismo nahrupili u Honijatov mermerni hov, nogom razbili vrata i obesili ga za pete dok ne ispljune runski mač. Postigli bismo samo rođenu smrt.

„Honijat je prilično ugledan trgovac“, reče Radoslav, tiho i oprezno zbog rasplamsalog gneva oko sebe. „Jeste li sigurni da je on? Šta je uopšte runska zmija?“

Svi su ga samo streljali pogledom. Mač je kod Honijata, to je sigurno. Arhita Honijat video je mač pre nekoliko nedelja i od tada sam nešto očekivao – i na kraju se malo opustio i izgubio ga.

Kad smo se tek isteturali na dokove Velikog grada, stavili su nam do znanja da nas, ukoliko budemo plaćali, niko neće dirati. Meni beše ostalo pola čizme novčića i nekih drangulija – poslednji ostaci one siće iz Atiline grobnice – ali ovde nisu to smatrali valutom, pa sam morao da ih prodam za pravu vrednost samog srebra; ime Arhita Honijat progonilo nas je i isplivalo na površinu kao govno u odvodu za kišnicu.

Prošla su dva dana dok smo sve sredili, jer dečak u otrcanim čakširama kao ja ne može tek tako da dođe do ljudi poput Honijata. Nije imao dućan, već je spadao u one trgovce

---

poznatije kao *linaropuli* – trgovci tkaninom – što je isto kao reći da Tor voli da tu i tamo zavitla poneki čekić.

Honijat je trgovao svime, ali mahom tkaninom i naročito svilom, iako je bilo opštepoznato da mrzi monopol Hristove crkve na proizvodnju tog materijala. Brat Džon je našao nekog *tapetasa*, trgovca ćilimima, čiji je prijatelj poznavao Honijatovog glavnog *spadonea* i dva dana kasnije ovaj se pojavio u *Delfinu*.

Tačnije, ispred njega, jer uprkos kiši taj ne bi ni kročio u takvo mesto. Sedeo je u najmljenoj nosiljci, okružen plaćenicima; marame oko vrata svedočile su da pripadaju esnafu plavih trkača. Svi su bili namrgođene protuve odevene po najnovijoj gradskoj modi, u čvrsto strukirane tunike s krutim naramenicama da bi izgledali mišićavo. Nosili su kitnjaste pantalone i čizme; kosa im je bila kratko podšišana napred, a pozadi dugačka i umršena.

Svrha svega toga bila je da izgledaju kao neko stepsko pleme pristiglo u grad, ali kad je jedan ušao u *Delfin* i počeo da se raspituje za Orma Trgovca, skoro se rasplakao od nemoćnog gneva koliko su mu dobacivali i zviždali ljudi koji su se borili protiv pravih plemena.

Svi smo izašli napolje jer ostali su silno želeli da vide kako izgleda jedan *spadone*, čovek bez muda, no čekalo ih je razočaranje – izgledao je isto kao i mi, samo čistiji i bolje doteran. Bio je umotan u debeo ogrtač navučen preko glave tako da je ličio na staru rimsku statuu; uljudno je nakrivio glavu ka razrogačenoj gusarskoj rulji s kojom se našao oči u oči.

„Arhita Honijat vam šalje pozdrave“, rekao je na grčkom. „Ja sam Nikita. Gospodar mi je naložio da vam kažem kako će se sastati s vama sutra. Neko će doći po vas i odvesti vas.“

Zastao je i sve nas odreda pogledao. Ja sam uglavnom razumeo njegove reči, baš kao i brat Džon, ali ostali su znali

grčki taman koliko da zarade pokoji šamar i naruče još po piće, pa su samo zijali. Fin Konjoglavac samo što nije kleknuo koliko se upinjao da proviri u unutrašnjost stolice-nosiljke, i meni bi jasno da se nameraćio da zadigne tkaninu i bolje osmotri ono čega tamo nema.

„Bićemo spremni“, rekao sam i lupio Finu ćušku. „Zahvali gospodaru u moje ime.“

Učtivo mi je klimnuo glavom, pa zastao. Fin je namršteno trljao uvo i pogledom streljao jednog od onih telohraniteljskih probisveta koji se podrugljivo smeškao.

„Možeš povesti samo još trojicu i ne više“, rekao je Nikita u odlasku. „I dolično da se ponašaju.“

„Dolično da se ponašaju“, cerekao se brat Džon dok smo ih gledali kako odlaze. „Kako se to uopšte postiže?“

Na kraju sam zaključio da su Sighvat i brat Džon najbolji izbor, i to je bilo to; nisam se obazirao na Finovo navaljivanje da povedem i njega.

„Možda će naprosto odlučiti da mazne mač“, prepirao se on. „Ili pošalje ljude da vas sačekaju u zasedi.“

„Trgovac je“, rekao sam umorno. „Zavisi od svog dobrog glasa. Ne bi daleko dogurao kad bi samo vitlao sečivom i pljačkao sve redom.“

A to se ispostavilo kao krajnje netačno.

Sutradan nas je neko drugi iz Honijatovog domaćinstva otpratio do skupog dela grada i Nikita nas je dočekao u besprekornom atrijumu ogromne kuće. Izvijene obrve, odmerio nas je, onako bradate i kosate, sa sve zamrljanom, iznošenom odećom i zjapećim đonovima. U ovom mermernom hovu osećao sam se kao masna mrlja.

Sighvat, koji je poprilično držao do izgleda – kao i svi mi, uostalom, jer bili smo Nordijci i, u poređenju sa svima

---

ostalima na svetu, oličenje čistunstva – namršti se na Nikitu i prosikta: „Da još imaš muda, sad bih ti ih otkinuo.“

Nikita, koji je sve već sigurno čuo i ranije, naprosto se učtivo poklonio i otišao. Može biti da je Honijat bio zauzet naredna dva sata, ili nam se Nikita svetio.

Ipak, to nam je dalo priliku da posmatramo i učimo o delu grada gde se život činio bezbrižnim. Ljudi su dolazili i prolazili kroz Honijatovu raskošnu dvoranu bez ikakve vidljive svrhe izuzev da se naslanjaju na balustrade, smeju se i pričaju, i baškare se na suncu svojih života, toplih od podnog grejanja ovog hladnog, vlažnog dana.

Smeli i puni smeha, pili su vino iz zdeli i prosipali ga kao žrtvu starim bogovima, i korili se međusobno što su ispolivali jedni drugima skupe rukave, pa brisali odeću lepljivim rukama iskićenim prstenjem. Sighvat i ja smo se neko vreme pitali bismo li im mogli skinuti to lepljivo prstenje a da im ne poodsecamo prste, a još više nas je zanimalo kako to toplota bije iz poda a da cela kuća ne izgori.

Kad su nas konačno odveli pred njega, videli smo da je Honijat visok, odeven u belo i zlatno, divne, savršene srebrne kose. Okružen ljudima koji su mu omekšavali lice toplim krpama i mackali ga kremama, u početku je dirigovao dešavanjima iz stolice, a onda su, na naše iznenađenje, počeli da ga mažu šminkom kao neku ženu. Čak su mu i na kapke stavili smeđ pepeo.

Bio je nehajan, prezriv – ja sam bio loše obučen varjaški dečko, na kraju krajeva, sa zavežljajem od rita u naručju, u društvu maljavog lisicolikog krupajlije i sićušnog jeretičkog monaha blistavih oštrih očica, koji je govorio latinski i grčki s приметno tuđinskim naglaskom.

Nakon što je video novčiće, međutim, zamislio se, i to me nije čudilo. Bili su volsunškog kova, i upravo ti koje je

bez prestanka premetao po debelim, manikiranim prstima bili su – van Atiline mračne grobnice – jedinstveni na svetu. Znao je koliko vredi samo srebro – i, što je još važnije, znao je šta znače, i da su glasine o kletvenicima istinite.

Zatražio je da mu pokažem mač i, iznenada brzoplet i voljan da mu ugodim, razmotao sam zavežljaj i sve se promeniло. Jedva se naterao da ga dodirne – sada je znao ko je ovaj Orm i video je lepotu i vrednost tih sabljastih oblina, iako nije znao šta znače rune na sečivu, baš kao ni one na balčaku.

„Je li na prodaju?“, zapitao je, a ja sam zavrteo glavom i opet ga zamotao. U očima sam mu video pogled na koji sam brzo počinjao da se navikavam: oboleo od pohlepe, proračunato piljenje onih koji se pitaju kako ustanoviti jesu li glasine o veličanstvenoj riznici srebra istinite i, ako jesu, gde se ona nalazi. Mač je, dok sam ga opet zamotavao, ličio na zalazeće sunce pred suncokretom, jer Honijat je zastao i motrio je kako nestaje među prljavim ritama. Tada sam znao da sam pogrešio što sam mu ga pokazao i da će nešto pokušati.

Pokretom je rasterao brice i ostale koji su ga lickali; ponudio je vina a ja sam prihvatio i počeo da pijuckam – nije bilo razvodnjeno i naglas sam se nasmejao njegovoj pretpostavci. Pred kraj dugog popodneva, Honijat je nevoljno zaključio kako neće dobiti povoljniju nagodbu za novčiće, kao ni ma kakvu smernicu ka ostatku bogatstva.

Kupio je novac i drangulije, dao nam malo gotovine, obećao nam još hrpu – a i nešto pride zato što je isprobao tu prostu smicalicu, to jest pokušao da me napije.

„Fino je prošlo“, ozario se brat Džon kad smo izašli na ulicu svetlucavu od kiše.

„Najbolje da se mi pripazimo“, progunda Sighvat, koji je opazio iste znake kao i ja.

Onda, kad smo se i poslednji put osvrnuli ka mermernom hovu, obojica smo ugledali Starkada, mirnog i spokojnog, kako ćopa kroz kapiju kao stari prijatelj, ne baš prepreden i pritajen kao lija, ali jeste se brzo osvrtao da vidi posmatra li ga ko. Čak i da nije hramao – Ejnarovom zaslugom – i Sighvat i ja prepoznali bismo ovog starog neprijatelja na prvi pogled; no baš tada straža istrupka iza ugla i mi šmugnusmo odatle pre nego što nas vide i počnu da postavljaju nezgodna pitanja.

To je bilo pre nekoliko nedelja, i Honijat je, mora se priznati, ispao strpljiv i lukav i sačekao je taman toliko da se malo opustimo – to jest da se ja opustim i prestanem da vodim računa.

Nego šta. Znali smo kod koga je runski mač, i te kako smo znali, ali zbog toga je sve bilo samo još gore.

Fin se sve više crveneo i na kraju je iskasapio goluba kog je čerupao na krvave froncle i perje se razletelo – i tako sve dok ga nije prošao bes i on nezgrapno seo. Radoslav, očito pod utiskom, izvadio je nekoliko pera iz svoje činije i nastavio polako da jede i da pljučka koščice. Niko nije progovarao; potištenost se prikrala vatri i sklupčala se tu kao kuče.

Brat Džon mi namignu sa onog svog okruglastog lica s pramenjem blesave brade, i zazvecka šakom srebra. „Ovde imam dovoljno za bar jednu kriglu onoga što u *Delfinu* prolazi kao piće“, objavi. „Da sperem ukus Finovog paprikaša.“

Fin se naroguši. „Kad nađeš još srebra, kepecu, možda ćemo moći da priuštimo više od ovih krilatih pacova koje hvatam. Navikavaj se. Ako ne povratimo sečivo, ješćemo i gore.“

Svi se zacerekaše, premda je gubitak mača potisnuo svako veselje. Gradski golubovi bili su debeli i drski kao pomorski pljačkaši, a i bilo ih je lako namamiti parčetom hleba, mada niko nije preterano voleo da ih jede. Zato je pomisao na piće

---

razveselila sve osim mene, koji sam morao da pitam otkud mu puna šaka srebra. Brat Džon slegnu ramenima.

„Iz crkve, mali. Dao Bog.“

„Koje crkve?“

Maleni sveštenik neodređeno mahnu rukom negde u pravcu Islanda. „Dobrostojeće“, reče, „Svi daju priloge. Imućni ljudi. Većito izvorište dobara...“

„Svešteniče, ti opet džepariš svet“, zareža Kvasir.

Brat Džon mi uhvati pogled i slegnu ramenima. „Samo jedan džep. Stvarno lepo navatiranog pobožnog čoveka, koji to može da priušti. *Radix omnium malorum est cupiditas*, na kraju krajeva.“

„Baš bi bilo lepo da prestaneš da trabunjaš na latinskom“, zareža Kvasir, „kao da svi znamo šta pričaš. Orme, šta je rekao?“

„Nešto pametno“, rekoh. „Ljubav prema novcu izvor je svih zala.“

Kvasir frknu i s neodobravanjem zavrte glavom, ali svejedno se osmehnu. Kad mi je susreo pogled, brat Džon uopšte nije bio raspoložen za šalu.

„Treba nam, maleni“, reče tiho, i razdraženost i bes kao da istekoše iz mene. Bio je u pravu: trebali su nam toplota, piće i prilika da skujemo neki plan, ali džeparenje ionako ne valja, a kamoli u crkvi. A to što je on otpadnik od tog velegradskog Hrista, to je još dodatno mazanje maslom sušene ribe sa svih strana. Sve to sam onako usput pomenuo dok smo išli prema *Delfinu*.

„Nije to za mene crkva, mali moj Orme“, zacereka se on, kovrdža slepljenih na čelu. „To je kamena ljuštura, ništa više, nešto krhko, sagrađeno da izgleda snažno. Nema tu ni 'g' od Gospoda. Bog će sve to počistiti kad dođe vreme, ali do tada, *per scelus semper tutum est sceleribus iter*.“

Zločin se najbrže počini preko još zločina. Nasmejao sam se, uprkos svoj onoj mučnoj gorčini u sebi. Podsećao me je na Ilugija, Odinovog godara među kletvenicima, ali sveštenik Asa poludeo je i poginuo u Atilinoj grobnici zajedno sa Ejnarom i ostalima, tako da sam ja postao i jarl i godar, s nedovoljno pameti i mudrosti za ma koje od to dvoje.

Ipak, zbog brata Džona sada smo se svi izjašnjavali kao sledbenici Hrista; umočili smo se u svetu vodu i zakleli se – prihvatili smo znak krsta, kako kažu – iako su raspeća koja su nam svima visila oko vrata ličila na Torove čekiće i nisam imao osećaj da se moć naše zakletve pred Odinom imalo umanjila, radi čega sam zapravo i odlučio da prihvatim Hrista.

Delfin se гнездio u zavetrini zida Septimija Severa i izgledao je podjednako staro. Pod mu je bio od pločica, lep kao u palati, ali zidovi su bili grubo omalterisani, a gvozdeni fenjeri dimili su se i visili tako nisko da si se morao sagnuti kako bi se provukao između njih.

Bilo je bučno, toliko neprovetreno da se jedva video prst pred nosom, i prepuno sveta užeglog od znoja, masti i kuvanja; na tren blistav poput sečiva opet sam se obreo u Bjornshafenu, privio se uz crvenozlatnu toplotu ognjišta i osluškivao vetar kako se zviždavo zavlači u šume Snefela, zastajući samo da prodrma grede i zavijori obešene tapiserije koje su delile prostoriju i u tami zvučale kao lepetava krila.

Hejmdra, čežnja za kućom, za onim što je nekad bilo.

No pod ovim krovom neznanci nisu ustajali da te pozdrave, kako lepo vaspitanje nalaže, već bi nastavili s jelom ne obazirući se na tebe. Pod ovim krovom svet je jeo leškareći; uspravno sedenje na klupi odmah bi te obeležilo kao nekoga na nižem položaju – još jedna novotarija u ovom gradu čuda,

baš kao i kitnjasta korita koja su postojala isključivo kako bi bacala vodu u vazduh da ugone posmatračima.

Voleo sam ovu tavernu jer se orila od poznatih glasova: Grci, Sloveni i trgovci s daljeg severa pričali su u vrtlogu različitih jezika, ali svi na istu temu: kako je rečna trgovina opasna sad kad je Svjatoslav, veliki princ Rusa, odlučio da se bori i protiv Hazara i protiv povolških Bugara.

Izgleda da je ruski princ poludeo posle pada hazarskog grada Sarkela, dole na Tamnom moru – pada kom su na neki način prisustvovali čak i kletvenici. Sad se beše zaputio ka hazarskoj prestonici, Itilu na Kaspijskom jezeru, da ih dokrajči, ali čak ni toliko nije sačekao pre nego što je poslao ljude još dalje na sever i time iznervirao povolške Bugare.

„Kao pijanica u dvorani, sapliće se o sopstvene noge i hoće da se bije sa svima na koje padne. Otkud mu samo ideja?“, oštro zapita Drozd, slovenski trgovac kog smo površno poznavali i čovek kom je ime savršeno pristajalo – pošto je imao sitne svetlucave oči i brzo je mrdao glavom.

„Nije ni imao ideju, koliko se meni čini“, reče neko drugi. „Uskoro će pomisliti da i Veliki grad može da osvoji.“

„Vala, ako tako bude, jadan on“, složi se Radoslav, „jer to će značiti nemilosrdan rat i miklagardsko rukovanje.“

Za to nikad ne bejah čuo, pa to i rekoh. Radoslav razvuče usta u osmeh kao da je razjapio gvožđa i zasmeja se tako da mu pletenica upade u kožnu kriglu.

„Ponude ti mir i da se rukujete ratnički, za ručne zglobove, ali sve to kako bi te zadržali u blizini, i to za ruku kojom nosiš mač“, reče nam, pa poče da isisava pivo iz mokrih krajeva kose. „U drugoj ruci drže bodež.“

„Nadajmo se da drže, i da će onoga rođena glupost koštati glave. Možda ćemo onda moći da se vratimo na sever“, kaza Fin i oduva penu s raštrkanih brkova.

Ja nisam rekao ništa. Uistinu, na sever se nikad ne možemo vratiti, pa makar Svjatoslav sutra odapeo. Ima tri sina koja će se natezati oko nasleđstva, a mi smo ih sve iznervirali tamo na stepi, u lovu na Atilino blago – čija tajna sada vreba Starkadu nadomak ruke.

On za to ne zna, bio sam siguran. Gotovo siguran. Uzeo mi je mač jer je trgovac Honijat smatrao da nešto vredi i verovatno je ponudio visoku cenu. Čak ni Honijat nije svestan šta znače belezi ugrebani na balčaku, ali zna koliko je sečivo valjano i odakle je poteklo. Čak i ako Starkad dobro čita rune, neće moći da rastumači one na držalji.

Možda su čak mislili da u runskoj zmiji, pri izradi urezаноj u čelik, leži tajna puta do Atiline grobnice – a možda i leži, jer te čini niko ne ume da pročita u celosti; nije umeo čak ni godar Ilugi za života, a on je bio poznavalac runa. Ja sam imao neku teoriju o svrsi tih runa, svejedno, i jeza me je podilazila što mač nije kod mene. Hoće li se celokupni bol i zlo sručiti natrag na mene kao bujica, pošto ih više ne odagnavaju čini zmijskog spleta?

Fin je samo klimnuo glavom kad sam mu sve ovo došapnuo, pa me pri kraju prezrivo osmotrio, jer ovo sam podelio samo s njim i Kvasirom, i nijedan nije verovao da mi dobro zdravlje i sreća s povredama imaju veze s ma čim osim s mladošću i Odinovom naklonošću.

Neko vreme Fin je mrzovoljno sedeo i gladio bradu koju je upleo u nešto nalik na crn kožni remen, u pokušaju da se ne obazire na ženu koja se drala na njega s drugog kraja dvorane.

„Ova Eli te baš želi“, istaknu Kvasir. „Bogovi sveti znaju zašto – izvini, brate Džone, bog sveti zna zašto.“

„Ne bi ti ništa falilo da malo moćneš, iako srebro večeras nije prešlo iz ruke u ruku“, dodade Sighvat zlovoljno.